СОВЕТ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
площадь Советская, д.14, г.Арск, 422000

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫ
Совет мәйданы, 14 нче йорт, Арча шәһәре, 422000

Тел. (84366)3-11-33, факс (84366)3-01-33, 3-14-33. E-mail: archa@tatar.ru. www.arsk.tatarstan.ru

Арча район Советы
КАРАРЫ

«_06_ »___июль___ 2023 ел **№ ____222____**

Арча муниципаль районы җирле үзидарә органнары тарафыннан түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында

"Россия Федерациясендә түләүсез юридик ярдәм турында" 2011 елның 21 ноябрендәге 324-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясына, "Татарстан Республикасында гражданнарга түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында" 2012 елның 2 ноябрендәге 73-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 8 статьясына ярашлы рәвештә, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында җирле үзидарә органнары тарафыннан "Россия Федерациясендә түләүсез юридик ярдәм турында" 2011 елның 21 ноябрендәге 324-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясында бирелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру максатыннан, Татарстан Республикасы Арча район Советы карар бирде:

1. "Арча муниципаль районы җирле үзидарә органнары тарафыннан түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында" нигезләмәне әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка җиткерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Арча район Советының законлылык, җәмәгать тәртибен саклау һәм җирле үзидарә буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Арча муниципаль районы башлыгы,
Арча район Советы рәисе И.Г.Нуриев

Арча район Советының
__________ел, №__
карарына кушымта

Арча муниципаль районы җирле үзидарә органнары тарафыннан түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Түләүсез юридик ярдәм "Россия Федерациясендә түләүсез юридик ярдәм турында" Федераль закон һәм "Татарстан Республикасында гражданнарга түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында" Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы җирле үзидарә органнары (алга таба - җирле үзидарә органнары) тарафыннан күрсәтелә.

1.2. Әлеге нигезләмәдә (алга таба –Нигезләмә) каралган түләүсез юридик ярдәмнең барлык төрләрен югары юридик белемле кешеләр күрсәтә ала.

1.3. Граждан җирле үзидарә органнарына түләүсез юридик ярдәм күрсәтү өчен язма рәвештә яки электрон документ формасында, шулай ук гражданнарны шәхси кабул итү кысаларында телдән мөрәҗәгать итә ала.

1.4. Гражданнарны түләүсез юридик ярдәм күрсәтү буенча шәхси кабул итү җирле үзидарә органнары тарафыннан көн саен түбәндәге адрес буенча үткәрелә: ТР, Арча районы, Арча шәһәре, Совет мәйданы, 14 йорт.

1.5. Алдан язылу көн саен (ял һәм бәйрәм көннәреннән тыш) 8 (84336) 31044 телефоны буенча башкарыла.

1.6. Язма рәвештә мөрәҗәгатьләр түбәндәге адрес буенча җибәрелә: 422000 ТР, Арча районы, Арча шәһәре, Совет мәйданы, 14 йорт, электрон документ формасындагы мөрәҗәгатьләр өчен E-mail: ________________.

II. Җирле үзидарә органнары тарафыннан күрсәтелә торган түләүсез юридик ярдәм төрләре

2.1. Түләүсез юридик ярдәм түбәндәге төрләрдә күрсәтелә:

1) телдән һәм язма рәвештә хокукый консультация бирү;

2) хокукый характердагы гаризалар, шикаятьләр, үтенечнамәләр һәм башка документлар төзү;

3) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә гражданның мәнфәгатьләрен судларда, дәүләт һәм муниципаль органнарда, оешмаларда яклау.

2.2. Түләүсез юридик ярдәм Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка төрләрдә күрсәтелергә мөмкин.

II. Түләүсез юридик ярдәм алу хокукына һәм мондый ярдәм күрсәтүгә ия гражданнар категорияләре

3.1. Әлеге Нигезләмәнең 2.1 пунктында каралган түләүсез юридик ярдәмнең барлык төрләрен алу хокукына түбәндәге гражданнар категорияләре керә:

1) Татарстан Республикасында Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән яшәү минимумы күләменнән түбәнрәк яисә керемнәре яшәү минимумыннан түбәнрәк булган ялгыз яшәүче гражданнар (алга таба - аз керемле гражданнар);

2) I һәм II төркем инвалидлар;

3) Бөек Ватан сугышы ветераннары, Россия Федерациясе Геройлары, Советлар Союзы Геройлары, Социалистик Хезмәт Геройлары, Россия Федерациясе Хезмәт Геройлары;

4) инвалид балалар, ятим балалар, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар исәбендәге затлар, шулай ук аларның законлы вәкилләре һәм, әгәр алар мондый балаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итүгә бәйле мәсьәләләр буенча түләүсез юридик ярдәм күрсәтүне сорап мөрәҗәгать итсәләр;

5) ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган баланы үз гаиләсенә тәрбиягә алырга теләгән затлар, әгәр алар баланы гаиләгә тәрбиягә урнаштыру мәсьәләләре буенча бушлай юридик ярдәм күрсәтүне сорап мөрәҗәгать итсәләр;

6) уллыкка алынган балаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итүгә бәйле мәсьәләләр буенча алар түләүсез юридик ярдәм күрсәтүне сорап мөрәҗәгать итсәләр;

7) стационар рәвештә социаль хезмәт күрсәтүче социаль хезмәт күрсәтү оешмаларында яшәүче өлкән яшьтәге гражданнар һәм инвалидлар;

8) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы учреждениеләрендә тотылучы балигъ булмаганнар һәм ирегеннән мәхрүм итү урыннарында җәза үтәүче балигъ булмаганнар, шулай ук аларның законлы вәкилләре, әгәр алар мондый балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итүгә һәм яклауга бәйле мәсьәләләр буенча түләүсез юридик ярдәм күрсәтүгә мөрәҗәгать итсәләр (җинаять суд производствосында юридик ярдәм күрсәтүгә бәйле сораулардан тыш);

9) "Психиатрия ярдәме һәм аны күрсәткәндә гражданнарның хокуклары гарантияләре турында" 1992 елның 2 июлендәге 3185-1 номерлы Россия Федерациясе Законы нигезендә түләүсез юридик ярдәм алу хокукына ия гражданнар;

10) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез дип танылган гражданнар, шулай ук аларның законлы вәкилләре, әгәр алар мондый гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итүгә һәм яклауга бәйле мәсьәләләр буенча түләүсез юридик ярдәм күрсәтүне сорап мөрәҗәгать итсәләр;

11) гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә зыян күргән гражданнар:

а) гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә һәлак булган (вафат булган) көнгә теркәлгән никахта торган ир (хатын);

б) гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә һәлак булучының (вафат булучының) балалары;

в) гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә һәлак булучының (вафат булучының) ата-анасы;

г) гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә һәлак булучының (вафат булучының) тулы эчтәлегендә булган яисә аннан ярдәм алган, алар өчен даими һәм төп яшәү чарасы булган затлар, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә иждивенцлар дип танылган башка затлар;

д) гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә сәламәтлекләренә зыян китергән гражданнар;

е) гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә торак урыныннан мәхрүм калган яки тулысынча яисә өлешчә башка милекне яки документларны югалткан гражданнар;

12) реабилитацияләнгән затлар һәм сәяси репрессияләрдән зыян күргән дип танылган затлар;

13) Россия Федерациясе Кораллы Көчләренә мобилизация буенча хәрби хезмәткә чакырылган гражданнар - Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә мобилизация буенча хәрби хезмәт узган чорда;

14) алар Украина, Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы, Херсон һәм Запорожье өлкәләре территорияләрендә махсус хәрби операциядә катнашу шарты белән - ирекле формированиедә булу турында контракт гамәлдә булган чорда (Россия Федерациясе Кораллы Көчләренә йөкләнгән бурычларны үтәүдә ирекле ярдәм турында) килешү төзегән гражданнар;

15) әлеге өлешнең 8.3, 8.4 пунктларында күрсәтелгән гражданнарның гаилә әгъзалары:

а) ата-аналары (уллыкка алучылар);

б) ире (хатыны);

в) балигъ булмаган балалары, шул исәптән уллыкка алынган, тәрбиягә алган һәм опекада (попечительлектә) торучы;

г) 18 яшькә җиткәнче инвалидка әверелгән 18 яшьтән өлкәнрәк затлар;

д) көндезге бүлектә белем бирү оешмаларында белем алучы 23 яшькә кадәрге балалар;

е) аларның иждивениесендәге затлар;

16) федераль законнар һәм әлеге нигезләмә нигезендә дәүләт түләүсез юридик ярдәм системасы кысаларында түләүсез юридик ярдәм алуга хокук бирелгән гражданнар.

IV. Гражданнарга түләүсез юридик ярдәм алу өчен кирәкле документлар исемлеге һәм тапшыру тәртибе

4.1. Түләүсез юридик ярдәм алу өчен гражданнар түбәндәге документларны тапшыралар:

1) түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында гариза, кирәкле түләүсез юридик

ярдәм төрен һәм аны формасы буенча бирү нигезләрен күрсәтеп;

2) гражданның паспорты яисә шәхесен таныклый торган башка документы;

3) түләүсез юридик ярдәм алу хокукына ия гражданнар категориясенә керүне раслый торган документ;

4.2. Әлеге статьяда каралган документлар түләүсез юридик ярдәм алу хокукына ия гражданның, башка зат үтенече буенча, әгәр граждан түләүсез юридик ярдәм алу өчен шәхсән мөрәҗәгать итә алмаса, тапшырылырга мөмкин. Бу очракта гражданның вәкиле әлеге статьяда күрсәтелгән документлардан тыш, шәхесне, ышанычнамәне яисә законлы вәкилнең хокукларын раслый торган документны тапшыра.

4.3. Документларны кабул итүдән түбәндәге очракларда баш тартыла:

1) түләүсез юридик ярдәм турында гариза белән тиешле булмаган зат мөрәҗәгать иткән;

2) әлеге статьяның 4.1 пунктында күрсәтелгән документлар тапшырылмаган.

4.4. Документларны кабул итүдән баш тартуга карата вәкаләтле органга яисә суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

V. Түләүсез юридик ярдәм күрсәтүдән баш тарту очраклары

5.1. Гражданнарга түләүсез юридик ярдәм күрсәтүдән, әгәр граждан әлеге Нигезләмәдә каралмаган түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында үтенеч белән мөрәҗәгать итсә, баш тартыла.

5.2. Закон нигезендә түләүсез юридик ярдәм алу хокукына ия булган һәм түләүсез юридик ярдәм күрсәтү өчен җирле үзидарә органнарына мөрәҗәгать иткән гражданга түбәндәге очракларда түләүсез юридик ярдәм күрсәтелми һәм гариза теркәлгән көннән алып биш эш көне эчендә түләүсез юридик ярдәм күрсәтә алмау турында нәтиҗә бирелә:

1) хокукый характердагы булмаган мәсьәлә буенча түләүсез юридик ярдәм сорап мөрәҗәгать итү;

2) хокукый характердагы гариза, шикаять, үтенеч яки башка документ төзүне һәм (яки) тиешле таләпләр кую өчен хокукый нигезләр булмаганда, аның мәнфәгатьләрен судта, дәүләт яки муниципаль органда, оешмада тәкъдим итүне сорый;

3) судка гариза язарга һәм (яки) аның мәнфәгатьләрен судта, дәүләт яки муниципаль органда, оешмада Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән судка, дәүләт яки муниципаль органга, оешмага мөрәҗәгать итүгә киртәләр булганда тәкъдим итүне сорый.

5.3. Әгәр прокурор федераль закон нигезендә бу гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга гариза белән судка мөрәҗәгать итсә, җирле үзидарә органнары гражданга бушлай юридик ярдәм күрсәтмиләр.

5.4. Гражданга түләүсез юридик ярдәм күрсәтүдән баш тартуга карата суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

VI. Авыр тормыш хәлендә калган гражданнарга кичектергесез очракларда түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында карар кабул итү тәртибе

6.1.Әлеге Нигезләмәдә кичектергесез очракларга стихияле бәла-казалар (давыллар, янгыннар, су басулар, корылыклар, боз сугу), эпидемияләр, массакүләм тәртипсезлекләр, ут төртүләр, һәлакәтләр, шул исәптән аварияләр, гадәттән тыш һәм хәрби хәл кертү, кичекмәстән эш итәргә кирәк булган башка шундый очраклар керә.

6.2. Җирле үзидарә органы авыр тормыш хәлендә калган гражданнарга кичектергесез очракларда түләүсез юридик ярдәм күрсәтү буенча комиссия (алга таба - комиссия) төзи.

Комиссияне Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе җитәкли.

6.3. Кичектергесез рәвештә авыр тормыш хәлендә калган граждан, аның туганнарының (якыннарының) гомеренә һәм сәламәтлегенә яки мөлкәтенә зыян килү, шулай ук кичектергесез гамәлләр таләп итә торган башка очракларда мөрәҗәгать теркәлгән көннән алып бер эш көне эчендә һәм юридик ярдәмгә мохтаҗ гражданга түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында яки мондый ярдәмнән баш тарту турында карар кабул ителә.

6.4. Түләүсез юридик ярдәм күрсәтүдән баш тарту турында комиссия карарына карата граждан суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

VII. Халыкка хокукый мәгълүмат бирү һәм хокукый агарту

7.1. Халыкка хокукый мәгълүмат бирү һәм хокукый агарту максатларында җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар гражданнарга түбәндәге мәгълүматны мәгълүмат стендларында һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга яисә башка ысул белән җиткерергә тиеш:

1) түләүсез юридик ярдәм күрсәтү тәртибе һәм очраклары;

2) гражданнарның, юридик затларның Россия Федерациясе законнары белән гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыру һәм яклау ысуллары, мондый бурычларны башкару чикләре;

3) җирле үзидарә органнары компетенциясе һәм эшчәнлеге тәртибе, аларның вазыйфаи затлары вәкаләтләре;

4) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләре;

5) җирле үзидарә органнарының, алар буйсынуындагы учреждениеләрнең һәм аларның вазыйфаи затларының карарларына һәм гамәлләренә карата шикаять белдерү нигезләре, шартлары һәм тәртибе;

6) гражданнарның юридик әһәмиятле гамәлләр кылу тәртибе һәм мондый гамәлләрне башкарганда типлаштырылган юридик хаталар.

Арча муниципаль районы
җирле үзидарә органнары тарафыннан
түләүсез юридик ярдәм күрсәтү
турында нигезләмә кушымта

____
____
гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта)
адресы буенча яшәүче: ____________________________
телефоны ________________________
____
гражданның шәхесен таныклаучы документ
номеры, исеме, сериясе (булган очракта),

бирелгән _______________________________________
____
(документны биргән органның исеме,
аны бирү датасы)

Түләүсез юридик ярдәм күрсәтү турында гариза

____

____

сорау буенча Татарстан Республикасы Арча район Советы карары белән расланган бушлай юридик ярдәм күрсәтү турындагы нигезләмә нигезендә миңа бушлай юридик ярдәм күрсәтүне сорыйм.

Тапшырдым:____
(бу документны биргән органның исеме, аны бирү датасы)

_________________________ ____________________ /_______________________/
Дата имза ФИАи